

Mariann Fischer Boels tale ved Dansk Landbrugs delegeretmøde

Taler

Mariann Fischer Boel
Fødevareminister

Dato

19. november 2003

Forandringens vinde blæser, og så er det, man skal vælge, om man vil bygge møller eller læhegn, alt efter hvor meget man tror på fremtiden.

I Danmark skal vi selvfølgelig bygge vindmøller – også i den overførte betydning. Vi skal udnytte vinden, bruge den til vores fordel i stedet for at krybe i skjul.

Tak for invitationen og tak til formanden for en spændende beretning. Jeg vil tage fat på flere af de emner Peter Gæmelke var inde på.

Nøgleordet for mit indlæg her i dag er forandring. Forandring som jeg netop har beskrevet den.

Forandringer, der stiller nye krav til os.

I den sammenhæng skal erhvervspolitikken skabe optimale generelle rammer for dansk erhvervsliv. Og rammevilkårene for dansk erhvervsliv er under VK-regeringen blevet forbedret på en lang række områder:

- Der er indført skattestop og nu lettes personskatten
- Forskning og innovation er blevet reformeret
- Der er gennemført regelforenkling med lettelse af erhvervets administrative byrder, hvor regeringens målsætning er meget ambitiøs
- Der er blevet øget adgang til selvbetjening og digitalisering, som letter virksomhedernes hverdag

Jeg nævner disse eksempler, fordi der er en tendens til at man glemmer de positive elementer og koncentrerer sig om de områder, hvor man føler, at man bliver ramt.

Bedre rammer – færre tilskud – det er regeringens erhvervs politik i al sin enkelthed.

Ved at fokusere på gode rammevilkår sikrer vi, at der konkurreres på godt landmandskab, forretningssans og alle de andre kvaliteter der skal til, for at drive en sund virksomhed.

Et af de allervigtigste elementer, når vi ser på rammevilkår, er forskning. Forskning er vejen til flere job og højere vækst.

Regeringen ønsker at signalere stabilitet og give klarhed om de økonomiske rammer for forskningen fremover. På finansloven for 2004 er der derfor allerede nu taget beslutning om at fastholde niveauet for forskningsbevillinger i perioden frem til og med 2007. Så der er ikke tale om, at de falder.

Men det er vigtigt, at vi bruger pengene rigtigt. Derfor flytter vi en del midler fra sektorforskningen til den frie forskning. Det sikrer en sund konkurrence om pengene.

Men de penge kan landbrugs- og fødevarerområdet selvfølgelig søge på lige vilkår med alle andre.

Og de bedste projekter vil naturligvis være dem, der får pengene. På den baggrund burde fødevarerområdet kunne tiltrække lige så mange forskningsmidler som hidtil – måske endda flere.

Om finansloven vil jeg i øvrigt bare sige, at der er opstået problemer for landboungdom og 4H. Det vil jeg gerne bidrage til at løse inden for landdistriktsprogrammets artikel 33. Dette indebærer at støtten skal være projektorienteret. Jeg vil selvfølgelig inddrage parterne i det videre arbejde.

I løbet af kort tid vil jeg fremsætte forslag til en ny landbrugslov, der vil medføre en række forenklinger. Jeg vil især fremhæve ændring af strukturreglerne, som vil

gøre erhvervet konkurrencedygtigt under de nye vilkår, der følger af EU-reformen og WTO.

Jeg håber på en bred politisk opbakning til forslaget.

En af de største beslutninger i år var vedtagelse af reformen af EU's landbrugspolitik.

Reform er et ofte anvendt ord. Jeg synes snarere, man kan tale om en reformproces. Reformen fra i sommer er ikke det sidste trin i processen, men et vigtigt skridt på vejen. Nøgleordene er mere markedsorientering og et mere bæredygtigt landbrug.

Markedsorienteringen er sikret via afkoblingsprincippet. Uden at der sker en dramatisk omfordeling af støtten mellem de forskellige sektorer. Liberaliseringen skal ske i et tempo, som ikke ødelægger de velfungerende landbrug.

Bæredygtigt landbrug er sikret ved at lægge større vægt på landdistriktspolitikken med fokus på innovation, fødevarerikkerhed, fødevarer kvalitet, miljø og dyrevelfærd og "cross compliance-bestemmelserne".

Med EU's landbrugsreform overføres fra 2006 EU-midler fra direkte tilskud til landdistriktsprogrammet, som sammen med nationale midler kan anvendes til disse formål. Det vil regeringen vende tilbage til.

Tilbage er så spørgsmålet om, hvordan vi afkobler den direkte støtte i Danmark.

Jeg har besluttet, at vi skal anvende det, som populært kaldes hybrid modellen. Indenfor det vegetabiliske område betyder dette, at alt, der kan afkobles, bliver afkoblet. Også støtten til mælk afkobles fuldt ud.

Hybridmodellen indebærer, at alle producenter vil modtage en ensartet basisstøtte, og kvægsektoren et tillæg oven i. Både basisstøtten og tillægget er altså afkoblet. Desuden støttes nu græs i omdrift og vedvarende græs.

Fra og med 2007 skal malkekopræmien afkobles i hele EU. I den regionale hybridmodel kan man vælge at afkoble mælkepræmien tidligere.

Støtterettighederne vil blive fordelt på basis af det areal, som landmanden har rådighed over det første år af reformen. Netop ved at tage udgangspunkt i dette areal kan en lang række problemer undgås. Her tænker jeg på, at der løbende sker en betydelig handel og leje af landbrugsjord landmændene i mellem.

Jeg er glad for, at et enigt dansk landbrug bakker op om hybridmodellen.

Jeg ser denne model som en fornuftig og praktisk måde at realisere målene med reformen i Danmark.

Hovedsigtet er som nævnt afkobling, men reformen giver også mulighed for, at landene kan vælge at fastholde visse af de direkte støtter i koblet form.

Det er relevant for kvægområdet. Her gælder det, at en meget stor del af indtjeningen stammer fra den direkte støtte. Derfor vil en fuldstændig afkobling af kvægsektoren medføre en meget hurtig og kraftig produktionsnedgang. Den løsning er derfor ikke rimelig.

Desuden er der risiko for, at mange tyrekalve ikke vil blive opfedet, hvis produktionsøkonomien med et forringes væsentligt. Resultatet vil være, at der enten sker en øget eksport af spædekalve til andre lande, eller at kalvene aflives kort efter fødsel.

Derfor foreslår jeg fortsat koblet støtte til handyr på 75 % af den hidtidige handyrpræmie. Samtidig vil jeg dog erindre om, at alle de øvrige kvægpræmier afkobles.

Hvornår går vi så i gang?

Svaret er: så hurtigt som det er teknisk muligt.

Forordningen giver mulighed for at starte afkobling i 2005. Nogle lande overvejer at starte i 2005, men kun få har truffet beslutning herom. Endelig vil jeg sige et par ord om et enkelt element i reformen, nemlig artikel 69. Artikel 69 giver mulighed for at medlemslandene kan tilbageholde op til 10 % af støtten indenfor de enkelte sektorer og anvende disse midler til fremme af miljø eller kvalitetsforbedring og markedsføring af landbrugsprodukter.

For øjeblikket kan vi ikke få et tilstrækkeligt præcist billede af, hvad Kommissionen vil tillade at bruge denne eventuelle pulje til. Det ser ud som om mulighederne er få, og anvendelsesområdet snævert. Derfor er ordningen i den nuværende udformning ikke attraktiv.

Som sagt mener jeg, at vi med landbrugsreformen har taget fat på nogle vigtige problemstillinger – bl.a. miljø.

Sidste år satte vi et stort fagligt udredningsarbejde i gang forud for Vandmiljøplan III. Vi har brug for en solid viden om sammenhængen mellem reguleringen af gødningshåndteringen og den faktiske virkning i miljøet og naturen.

Resultatet af dette arbejde, som landbruget sammen med de grønne organisationer har været en aktiv deltager i, ligger klar ca. den 1. december, hvor vi også har den faglige evaluering af VMP II indsatsen klar.

Begge rapporter vil blive præsenteret på en konference på Christiansborg den 11. december. Konferencen fokuserer på det teknisk-faglige indhold i rapporterne. Alle er velkomne, men de politiske drøftelse af, hvad den ny vandmiljøplan kommer til at indeholde, tager vi først hul på efter nytår.

Rapporten vil indeholde en bred palet af mulige virkemidler. Vi kommer uden tvivl til at se på det fosforoverskud, der er i landbrugsproduktionen.

Vi vil sandsynligvis videreføre en del af de nuværende ordninger fx vedrørende etablering af våde enge og andre miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, der har vist sig effektive til at opnå målene for VMP II.

Temaerne er mange, men løsningen skal hvile på et sagligt og fagligt grundlag.

Endelig vil jeg nævne arbejdet med GMO og sameksistens.

Jeg agter at præsentere et lovforslag om dyrkning af GM-afgrøder for Folketinget i februar 2004. Jeg vil lægge op til klare regler, så GM-afgrøderne bliver dyrket i sikker afstand af de konventionelle og økologiske. på den måde kan vi sikre et reelt frit valg til de landmænd, som ønsker at udnytte

mulighederne i de nye afgrøder, og til dem, som foretrækker at lade være.

Inden jeg slutter af, vil jeg gerne sige et par ord om fødevarerkontrollen.

Jeg vil have reel fødevarer sikkerhed, reel dyrevelfærd og reel dyresundhed. Men måden at opnå det på er IKKE en bevidstløs kontrol efter devisen jo flere kontrolbesøg, jo bedre. Vejen frem er kvalitet frem for kvantitet.

Det bærende princip skal være "noget for noget".

Det vil sige, at vi går målrettet efter de områder og personer, hvor erfaringen siger, at der er problemer med at overholde reglerne.

Det store flertal, hvor der ikke er problemer, skal til gengæld ikke have kontrolbesøg i tide og utide. Det skal kunne betale sig at have orden i eget hus, og det skal have en konsekvens, hvis man ikke har det.

Desværre er vi for nyligt blevet præsenteret for et par eksempler på uacceptabelt landmandskab, som jeg personligt har været meget ked af. Jeg tænker naturligvis på sagen om det bejdsede korn, der blev brugt til foder, og senest medicinrejseløbet, der fandt overtrædelser af medicinreglerne i en række besætninger.

Det er selvfølgelig glædeligt, at kontrollen viser sig effektiv og at den risikobaserede indsats virker. Men sådanne sager kaster et uheldigt lys over erhvervet, og i værste fald sår de tvivl om den danske produktions sikkerhed. Det, synes jeg, er ærgerligt.

Jeg er da også glad for at konstatere, at landbrugets top i utvetydige vendinger har taget afstand fra de pågældende landmænd.

Hele vores kontrolarbejde vil i stigende omfang være risikobaseret.

Vi har mange vigtige områder til debat i det kommende år, og jeg satser fortsat på et godt og konstruktivt samarbejde med dansk landbrug administrative byrder, hvor regeringens målsætning er meget ambitiøs.

Der er blevet øget adgang til selvbetjening og digitalisering, som letter

virksomhedernes hverdag.

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Venstre

Relateret

6. november 2003

22. maj 2003

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marianne-fischer-biels-tale-ved-dansk-landbrugs-delegeretmoede>